

14/2019 EBAZPENA, apirilaren 17koa, Bakearen, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen zuzendari nagusiak emana, Berako Argaitzeko Harrobiko memoriagunea Nafarroako memoria historikoaren toki deklaratzeko eta hala inskribatzeko prozedura abiatzen duena.

Nafarroako Memoria Historikoaren Tokiei buruzko abenduaren 26ko 29/2018 Foru Legeak arautzen ditu Nafarroako memoria historikoaren tokien deklarazioa, babesa, kontserbazioa eta horiei buruzko hedapena, memoriaren transmisiorako gune izan daitezzen eta bakearen eta bizikidetzaren kultura sustatzeko lagundu dezaten. Xede horri begira, aipatu legearen 6. artikulua eta hurrengoek Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroa sortzen dute, mota horretako tokiak kontrolatzeko eta horiei publizitatea emateko tresna gisa, eta bertan inskribatzeko prozedura arautzen dute.

2019ko apirilaren 4an, Berako Udalak eskaera aurkeztu du Erregistroan, Berako Argaitzeko Harrobiko memoriagunea Nafarroako memoria historikoaren toki deklaratzeko eta Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan inskribatzeko prozedura abiatzeko. Toki honek Nafarroako memoria historikoaren toki gisa katalogatua izateko baldintzak betetzen ditu.

Nafarroako Memoriaren Institutuak proposatu du Argaitzeko Harrobia Nafarroako memoria historikoaren toki deklaratzeko eta Nafarroako Memoriaren Tokien Erregistroan inskribatzeko. Herriko sarreran dagoen harrobi bat da, errepide nagusitik hurbilekoa. Han, gutxienez, 130 disidente politiko hil zituzten, gehienak Donostiako Ondarretako kartzelatik ateratakoak 1936ko irailtik azarora bitartean. Kopuru hori Gobernu Zibilararen txosten ofizial batean finkatu zen gorpuk Erorien Haranera eramateko egindako exhumazioak zirela-eta. Gorpuzki gehienak desagertu dira. Aranzadi Zientzia Elkarteak exhumazio baten egin zuen Berako hilerrian, eta bertan sei lagunentzako gorpuzkiak aurkitu ziren, nahiz eta desagertutakoentzako kopurua askoz handiagoa izan.

2018ko azaroaren 18an, Berako Udalak horma-irudi bat jarri zuen bertan, han izandako fusilamenduen oroigarri, eta informazio panel bat ere paratu zuen.

Eraiketa masiboak izan diren beste toki batzuetan bezala, Argaitzeko Harrobiko memoriaguneak galderak egiten dizkio bisitariari, Nafarroak 1936ko estatu kolpearen ondoren bizi izan zuen terrorezko iraganari buruz eta modu diferentean pentsatzea delitu bakar zuten ehunka lagunentzako egindako garbiketa politikoari buruz.

Horrenbestez, Herritarrekiko eta Erakundeekiko Harremanetako Departamentuaren egitura organikoa ezarri zuen abuztuaren 28ko 129/2015 Foru Dekretuaren bidez onartutako ahalmenak erabiliz,

EBATZI DUT:

1. Berako Argaitzeko Harrobiko memoriagunea Nafarroako memoria historikoaren toki deklaratzeko prozedura abiatzea eta Nafarroako Memoria Historikoaren Tokien Erregistroan aurreneurritz idaztea, LM-2019-0014

inskripzio zenbakiarekin, ebazpen honen eranskinean ezarritako ezaugarri eta baldintzen arabera.

2. Prozedura abiatzeak berekin dakar babes-araubidea aplikatzea, behin-behinean, berehala eta zuzenean, Nafarroako Memoria Historikoaren Tokiei buruzko abenduaren 26ko 29/2018 Foru Legean ezarritakoari jarraituz.

3. Kautelaz eteten dira zatikatzeko edo bertan eraiki edo eraisteko udal lizentziak eta tokiaren gainean emanak leudekeen onorioak.

4. Kautelaz eteten da ondasunaren balioak arriskuan jartzen dituen esku-hartze oro.

5. Etete horiek mantenduko dira deklaratzeko eta inskribatzeko espediente hau tramitatzen den bitartean. Bakearen, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Zuzendaritza Nagusiak edozein unetan ken dezake etete hori, baldin eta inskribatu nahi den ondasun horrek arriskurik ez duela egiaztatzen bada.

6. Inskribatzeko espedientea ebazteko epea 12 hilabetekoa izanen da, gehienez, ebazpen hau argitaratu ondoren. Berriazko ebazpenik eman ezean, espedientea iraungitza hartuko da, eta ezin izanen da ondasun horren gaineko prozedura berri bati hasiera eman hurrengo hiru urteetan, non ez den ondasunaren titularrak eskatuta egiten.

7. Ebazpen hau Nafarroako Aldizkari Ofizialean eta Nafarroako Gobernu Irekiaren Atarian argitaratzea, jendaurrean jarriz hilabetez, argitaratzen denetik hasita.

Epe horretan, pertsona fisiko eta juridiko interesdunek nahi adina alegazio egin ditzakete Nafarroako Gobernuaren Erregistro Orokor Elektronikoan (http://www.navarra.es/home_eu/Servicios/ficha/4537/Registro-General-Electronico1), edo Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzko urriaren 1eko 39/2015 Legearen 16.4 artikuluan ezarritako erregistroetako edozeinetan, Bakearen, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Zuzendaritza Nagusira zuzendurik.

8. Ebazpen hau Herritarrekiko eta Erakundeekiko Harremanetako Departamentuko Idazkaritza Tekniko Nagusiari, Nafarroako Memoriaren Institutuari eta Berako Udalari, eta pertsona fisiko eta juridiko interesdunei hilabeteko entzunaldia ematea, ebazpen hau jakinarazten denetik hasita, beren eskubidea defendatzeko komenigarri irizitako alegazio eta agiriak oro.

Pertsona fisiko eta juridiko interesdunek nahi adina alegazio aurkezten ahalko dituzte Nafarroako Gobernuaren Erregistro Orokor Elektronikoan (http://www.navarra.es/home_eu/Servicios/ficha/4537/Registro-General-Electronico1), Bakearen, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Zuzendaritza Nagusira zuzendurik.

Iruñean, 2019ko apirilaren 17an.

Bakearen, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen zuzendari nagusia, Álvaro Baraibar Etxeberria.

ERANSKINA

Tokiaren identifikazioa (deskribapena eta kokapena):

Argaitzeko Harrobia

Katastroko erreferentzia: 31000000002292301FF

Kokatze kodea: 9-960-B

Ondasunaren ukitutako zatiak:

Horma-irudia eta panela, eta haien dauden lurra.

Mugatze kartografikoa (IDENA):

1.6879083891358935,43.271310858685496,40.103

1.6878743646111296,43.27131722173181,39.931

1.6876840669422721,43.27099762921206,40.581

1.687786236732237,43.2709740390568,38.051

1.6879084374907225,43.271308608111376,40.103

Balioen identifikazioa:

Argaitzeko Harrobian hilketak kolektiboak gertatu ziren lekuetako bat da. Kasu honetan, Donostiako Ondarretako kartzelatik ateratako presoak hil zituzten. Berako Udalak horma-irudi bat eta panel bat jarrita, terrorrezko leku hau memoriarako eta erreparaziorako gune bihurtu da, baita 1936ko kolpe militarren ondorioz gure herriak izandako iragan dramatikoari buruzko gogoeta ere.

Titulartasuna

Orubearen jabea:

Nafarroako Gobernua

IFK: S3100000C

Muralaren eta panelaren jabea:

Berako Udala

IFZ: P3125000D

Zainketa, seinaleztapen eta zabalkunderako neurri partikularrak

Orokorrak, 29/2018 Foru Legearen III. eta IV. tituluetan ezarritakoak.

Zainketak murala eta panela hartzen ditu barne.

Nafarroako memoria historikoaren toki gisa seinaleztatuko da eta Nafarroako Memoriaren Tokien Mapan jasoko da.

Kautelazko babes-neurriak

Ez dira zehaztu.